

## Μαρτυρία Γιαννάκη Επαμεινώνδα



ΟΝΟΜΑ:	<b>Γιαννάκης Επαμεινώνδα</b>
ΗΜΕΡΟΜ. ΓΕΝΝΗΣΗΣ:	7 Απριλίου 1933
ΗΜΕΡΟΜ. ΕΝΤΑΞΗΣ ΣΤΗΝ ΕΟΚΑ:	Μέσα Απριλίου 1955
ΨΕΥΔΩΝΥΜΟ:	Καραϊσκάκης
ΠΕΡΙΟΧΗ/ΕΣ ΔΡΑΣΗΣ:	Λευκωσία, Μαραθάσα, Πεδουλάς
ΚΑΤΑΖΗΤΟΥΜΕΝΟΣ:	Ναι

## ΗσύλληψητουΠολύκαρπουστοΌμοδοςκαιπαβασανιστήρια

Ο Γιαννάκης Επαμεινώνδα υπήρξε ένας από τους πιο στενούς συνεργάτες του Πολύκαρπου Γιωρκάτζη. Συνδέθηκε μαζί του πριν από την έναρξη του αγώνα, ορκίστηκε από τον Πολύκαρπο μέλος της ΕΟΚΑ, δούλεψε στο δίκτυο πληροφοριών που ο Πόλυς δημιούργησε, έμαθε από τον ίδιο για την απόδρασή του από τα κρατητήρια Ομορφίτας και συνελήφθη με τον Πολύκαρπο στο Όμοδος, μέσα στο κρησφύγετο που κάποιои κατέδωσαν στους Αγγλους.

**Ερώτηση:** Πώς έτυχε να γνωριστείς με τον Πολύκαρπο;

Η γνωριμία μας άρχισε στα μέσα του 1953. Εργαζόμουν στο Ταχυδρομείο της πλατείας Ελευθερίας, τότε πλατείας Μεταξά, και ο Πολύκαρπος στο Εμπορικό Επιμελητήριο. Ερχόταν τακτικά στο Ταχυδρομείο και εκεί άρχισε η γνωριμία μας.

**Ερώτηση:** Ήταν μέσα στις συζητήσεις που κάνατε ο αγώνας;

Στην αρχή όχι. Μάλλον στα μέσα του '54 αρχίσαμε να μιλούμε για αγώνα, αλλά όχι στην έκταση που τον διεξήγαμε αργότερα. Φυσικά, κάτι άρχισα να υπονιάζομαι, στις παραμονές της έναρξης, για την εμπλοκή του Πόλυ. Ο Πολύκαρπος εξαφανιζόταν συχνά από την παρέα και δεν μας έλεγε πού πήγαινε. Η πρώτη φορά που μου μίλησε για τη συμμετοχή του ήταν λίγες μέρες μετά που άρχισε ο αγώνας, γύρω στις δέκα με δεκαπέντε Απριλίου. Σε μια σχετική κουβέντα που κάναμε, μου είπε: «Είσαι σείτάνης, κάτι εκατάλαβες». Τον ρώτησα: «Θα μιλήσεις καθαρά; Τι γίνεται;» Ο Πολύκαρπος μου απάντησε: «Ο αγώνας ξεκίνησε, έχω μια θέση στην Οργάνωση. Αν θέλεις να ενταχθείς κι εσύ, σκέψου το καλά και απάντησέ μου». Του απάντησα αμέσως: «Τις απόψεις μου τις ξέρεις. Θέλω να ενταχθώ». Δώσαμε τα χέρια και μου είπε: «Πρέπει πρώτα να σε ορκίσω». Έτσι και έγινε. Πήγαμε σ' ένα σπίτι, στην οδό Θεμιστοκλή Δέρβη, εκεί όπου έμενε ο Μίκης Φιρίλλας, και με όρκισε.

**Ερώτηση:** Ποια ήταν η πρώτη αποστολή που σου ανέθεσε ο Πολύκαρπος;

Μου είπε: «Θα σε φέρω σε επαφή με μερικούς αστυνομικούς που θα σου δίδουν πληροφορίες και θα μου τις διαβιβάζεις. Εσένα δεν σε υποπτεύεται κανένας. Εργάζεσαι στο Ταχυδρομείο, είσαι της Αγγλικής Σχολής, είσαι υπεράνω πάσης υποψίας». Έτσι ξεκινήσαμε.

**Ερώτηση:** Ποιοι ήταν οι αστυνομικοί;

Ο Παύλος Στόκκος, ο Παναγιώτης Αριστοκλέους, ο Τσίγκης, ο Κουνναπής, ο Καραολής και άλλοι. Επίσης μ' έφερε σε επαφή και με τον πατέρα Φώτιο. Ήταν όλοι μέλη της ΕΟΚΑ. Αρχισα αμέσως τη συγκέντρωση πληροφοριών και τις διαβίβαζα στον Πολύκαρπο. Κάθε νύχτα έπαιρνα το ποδήλατό μου και πήγαινα στα σπίτια των αστυνομικών. Συναντιόμαστε παντού, αλλά πιο συχνά στον «Εκδρομικό», που ήταν κάτι σαν καφετερία της τότε εποχής, στο σταυροδρόμι των οδών Μακαρίου και Ευαγόρου. Αυτό συνεχίστηκε μέχρι τις 15 Αυγούστου.

**Ερώτηση:** Τι έγινε στις 15 Αυγούστου;

Ο Πολύκαρπος μου ανέθεσε άλλη αποστολή. Ξέροντας ότι κατάγομαι από τον Πεδουλά, με κάλεσε λίγες μέρες πριν και μου είπε: «Θέλω να κανονίσεις να πάμε στον Πεδουλά, γιατί έχω πληροφορίες ότι ο Μακάριος θα πάει στην Τροοδίτισσα και οι Εγγλέζοι σχεδιάζουν κάτι κακό εναντίον του. Όπως ξέρεις, ο Αρχιεπίσκοπος δεν έχει φρουρά, ταξιδεύει συνήθως μόνος με τον αδελφό του τον Γιακουμή, και είναι εύκολο για τους Άγγλους να του κάμουν κακό. Θα πάμε με δικό μας αυτοκίνητο, να τον συνοδεύουμε, για να νομίσουν οι Άγγλοι ότι έχει συνοδεία και να μην επιχειρήσουν οτιδήποτε. Φυσικά θα είμαστε άοπλοι». Στις 15 Αυγούστου, λοιπόν, τέσσερα μέλη της Οργάνωσης, εγώ, ο Πόλυς, ο Λεωνίδας ο Στεφανίδης και ο Χριστάκης Δημητρίου, ο μόνος που είχε άδεια οδηγού, νοικιάσαμε αυτοκίνητο και ακολουθήσαμε το αυτοκίνητο του Μακαρίου, μέχρι την Τροοδίτισσα. Αργά το απόγευμα ο Αρχιεπίσκοπος μας φώναξε στο μοναστήρι και κουβεντιάσαμε μαζί του για πολλή ώρα.

**Ερώτηση:** Θυμάσαι τι ακριβώς κουβεντιάσατε με τον Μακάριο;

Θυμούμαι μια χαρακτηριστική φράση του Μακαρίου προς τον Πόλυ: «Βρε Πόλυ, ελπίζω να νικήσουμε», του είπε. Η συζήτηση πάντως ήταν πολύ οικεία και σχημάτισα την εντύπωση ότι ο Μακάριος είχε συναντηθεί κι άλλες φορές με τον Πολύκαρπο. Σε κάποια στιγμή και ύστερα από αρκετή ώρα κουβέντας, ο Μακάριος μας ευχαρίστησε και μας είπε: «Είναι ώρα να πηγαίνετε, γιατί έχουμε και δουλειά». Φύγαμε ικανοποιημένοι, γιατί οι Εγγλέζοι δεν επιχειρήσαν οτιδήποτε εναντίον του Αρχιεπισκόπου.

**Ερώτηση:** *Πώς εξελίχθη αργότερα η συνεργασία σου με τον Πολύκαρπο;*

Γύρω στις αρχές του Σεπτεμβρίου του 1955, ο Παναγιώτης Αριστοκλέους μάς ειδοποίησε ότι είχε να δώσει κάποια σημαντική πληροφορία για τα σχέδια των Τούρκων. Πήγαμε με τον Πόλυ, με τα ποδήλατά μας, στο σπίτι του Αριστοκλέους, που βρισκόταν στη σημερινή οδό Κυριάκου Μάτση, στους Αγίους Ομολογητές. Πήραμε την πληροφορία και ξεκινήσαμε για την επιστροφή. Στο δρόμο, λίγο πριν από τα φώτα του Γαβριηλίδη, ο Πολύκαρπος με αιφνιδίασε. «Πρέπει να χωρίσουμε», είπε, και όταν τον ρώτησα γιατί μου απάντησε: «Έχει δυο αγωνιστές έξω με πιστόλια και πρέπει να τους συναντήσω. Φύγε και μιλούμε αύριο». Έφυγα προς το σπίτι μου, που βρισκόταν στην οδό Κωνσταντίνου Παλαιολόγου. Την άλλη μέρα άκουσα ότι ο Πολύκαρπος συνελήφθη κοντά στο περίπτερο «ΟΧΙ» μαζί με τους Γιώργο Ιωάννου και Ανδρέα Παναγιώτου. Από ό,τι θυμούμαι, ήταν η πρώτη σύλληψη του Πολύκαρπου, στις 7 Σεπτεμβρίου του 1955.

**Ερώτηση:** *Πότε ξανασυναντηθήκατε;*

Συναντηθήκαμε στα κρατητήρια Ομορφίτας. Με συνέλαβαν στις 3 Ιανουαρίου 1956 χωρίς κανένα λόγο, γιατί, όπως μου είπαν, με είδαν με τον Κυριάκο Μάτση. Τούρκοι αστυνομικοί ήρθαν στο Ταχυδρομείο, με συνέλαβαν και με μετέφεραν πρώτα στον αστυνομικό σταθμό Σεραγίου και αργότερα στα κρατητήρια Ομορφίτας, όπου μ' έβαλαν στο μπλοκ 7. Αναζήτησα τον Πολύκαρπο και ο Χριστόφορος Σεραφείμ, αγωνιστής της ΕΟΚΑ, μου είπε ότι τον Πόλυ τον είχαν στο μπλοκ 8. Συναντηθήκαμε στα «κλεφτά» και η πρώτη του κουβέντα ήταν: «Σε πέντε λεπτά δραπετεύουμε. Άντε, γεια σου». Και πράγματι, σε πέντε λεπτά ο Γιωρκάτζης και η ομάδα του απέδρασαν ντυμένοι εργάτες.

**Ερώτηση:** *Πώς ανέδρασαν οι Εγγλέζοι;*

Έκαμαν τα κρατητήρια άνω κάτω. Σήμανε συναγερμός, άρχισαν έρευνες και ανακρίσεις, μας μετρούσαν και μας ξαναμετρούσαν. Δεν χώνευαν ότι αγωνιστές απέδρασαν μέσα από τα χέρια τους. Σε λίγες μέρες όμως έγινε η απόδραση και άλλης ομάδας αγωνιστών. Εγώ, ο Φειδίας Συμεωνίδης, ο Κυριάκος Μάτσης, ο Παναγιώτης Αριστείδου, ο Γιωργάλλας και ο Τεύκρος Λοΐζου, ντυμένοι εργάτες, αποδράσαμε, αφού ο Συμεωνίδης έκοψε το συρματόπλεγμα και μέσα από μια μικρή τρύπα γίναμε καπνός. Τελευταίοι βγήκαμε έξω εγώ και ο Τεύκρος. Η μια ομάδα βρήκε αυτοκίνητο κι έφυγαν προς το Ακάκι, εμείς κατευθυνθήκαμε σ' ένα μικρό καφενείο και ζητήσαμε από τον οδηγό να μας μεταφέρει έξω από τη Λευκωσία. Στις 8 το βράδυ φτάσαμε στην Αγία

Μαρίνα Ξυλιάτου, όπου ακούσαμε από το ραδιόφωνο για την απόδρασή μας. Μείναμε το βράδυ εκεί και την άλλη μέρα πήγαμε στα Λαγουδερά, όπου συναντηθήκαμε με τον Γιώργο Μάτση και από εκεί στον Αγρό, όπου μας περίμενε ο Αυξεντίου. Εκεί πήρα οδηγίες να κατευθυνθώ στον Πεδουλά και να οργανώσω ομάδα της Οργάνωσης. Θυμούμαι τον Αυξεντίου που μου είπε: «Εκεί θα βρεις κι ένα φίλο σου. Ο Πολύκαρπος είναι πάνω στα χωριά σου». Ξεκίνησα για τον Πεδουλά και ήρθα σε επαφή με τον Γιωρκάτζη, που δρούσε στην περιοχή Γερακιών - Κύκκου. Ο Πόλυς μου έστειλε τον Φρίξο τον Τσολιά για να με οδηγήσει στο κρησφύγετό του. Συναντηθήκαμε εκεί και μιλήσαμε. Παρών ήταν και ο Αντώνης Κυριάκου από τη Λύση. Του είπα ότι έπρεπε να κατασκευάσω κρησφύγετο και ο Πολύκαρπος έστειλε τον Αντώνη να με βοηθήσει. Έμεινα στον Πεδουλά και κάποια μέρα ήρθε εκεί και ο Πολύκαρπος για να δει πώς πάμε. Τότε συνέβη το αναπάντεχο. Άνθρωπος της Οργάνωσης μας ειδοποίησε ότι πολύς στρατός ανηφόριζε στο δρόμο Πεδουλά - Προδρόμου. Κάποια προδοσία είχε γίνει. Έπρεπε αμέσως να φύγουμε. Η ομάδα Γιωρκάτζη είχε εν τω μεταξύ διασκορπιστεί και πολλοί συνελήφθησαν. Εισηγήθηκα στον Πολύκαρπο να τραβήξουμε προς το Όμοδος και δέχτηκε. Μαζί με τον Πόλυ και τον Αντώνη Κυριάκου ξεκινήσαμε στις έξι το απόγευμα κάτω από δυνατή βροχή και φτάσαμε στο Όμοδος στις πέντε το πρωί της επομένης. Εκεί μας περίμενε μια άλλη δυσάρεστη έκπληξη. Ο Γρίβας έστειλε επιστολή και μας κατσάδιαζε γιατί φύγαμε από τις περιοχές μας και μας διέταζε να επιστρέψουμε πίσω. Δεν προλάβαμε. Μόλις άρχισε να νυχτώνει μας ειδοποίησαν ότι προς το κρησφύγετο κατευθύνονταν Άγγλοι στρατιώτες. Το κρησφύγετο ήταν κάτω από τσιμινιά\* και μπήκαμε μέσα περιμένοντας με αγωνία. Δεν πέρασαν πέντε δέκα λεπτά και ακούσαμε τους Άγγλους από πάνω μας. Οι Άγγλοι τράβηξαν την πλάκα και μας κάλεσαν να παραδοθούμε.

***Ερώτηση: Ποιοι ήταν μέσα στο κρησφύγετο;***

Ο Νίκος Σπανός, ομαδάρχης της περιοχής, ο Κυριάκος Κόκκινος από το Παλαιχώρι, ο Κουλλαπής, εγώ, ο Πόλυς και κάποιοι άλλοι που δεν τους θυμάμαι. Ήμαστε οκτώ άτομα. Οι άλλοι άρχισαν σιγά σιγά να βγαίνουν από το κρησφύγετο και να παραδίδονται. Τελευταίοι μείναμε εγώ και ο Πολύκαρπος. Στα χέρια μας βρισκόταν και η επιστολή Γρίβα. Για να μην πέσει στα χέρια των Άγγλων, την κάναμε κομματάκια και την κατάπιε και ακολούθως αρχίσαμε να βγαίνουμε από το κρησφύγετο. Βγήκα πρώτος και με ακολούθησε ο Πολύκαρπος. Βγαίνοντας αντίκρισα τον περιβόητο ανακριτή Σεί-

\* Τζάκι.

βορυ. Είχε το ένα πόδι ακουμπισμένο σε καρέκλα, στο ένα χέρι κρατούσε το αυτόμα-  
το και στο άλλο δύο χειροβομβίδες. Γελούσε ειρωνικά. Μας έβαλαν στα αυτοκίνητα  
και μας πήγαν στις Πλάτρες, όπου μας υπέβαλαν σε φριχτά βασανιστήρια. Τον Γιωρ-  
κάτζη τον βασάνισαν απάνθρωπα. Η σύλληψή μας έγινε στις 19 ή 21 του Γενάρη του  
1957. Από τις Πλάτρες μάς μετέφεραν στο Σεράγι και από εκεί στις Κεντρικές Φυλα-  
κές. Εμένα, μαζί με άλλους αγωνιστές, με μετέφεραν στη συνέχεια σε φυλακές της Αγ-  
γλίας, ενώ ο Πόλυς κρατήθηκε στις Κεντρικές Φυλακές. Η επικοινωνία μας όμως δεν  
σταμάτησε. Ανταλλάσσαμε επιστολές από τις φυλακές – είχαμε συχνή αλληλογρα-  
φία.

**Ερώτηση:** Πότε ξανασυναντηθήκατε;

Μετά το τέλος του αγώνα. Συναντηθήκαμε στο σπίτι του Λεωνίδα Μαρκίδη. Ήταν  
μια συγκινητική συνάντηση, στην οποία θυμηθήκαμε τα παλιά.

**Ερώτηση:** Πώς αντιμετώπισε ο Πολύκαρπος το τέλος του αγώνα;

Μπροστά στους αγωνιστές πρόβαλλε ένα μεγάλο ερωτηματικό. Κανένας δεν ήξε-  
ρε τι θα επακολουθούσε. Ο Πόλυς όμως έτρεφε κάποια αισιοδοξία ότι τα πράγματα θα  
εξελίσσονταν ομαλά.

**Ερώτηση:** Τι άνθρωπος ήταν ο Πολύκαρπος Γιωρκάτζης;

Ήταν ένας καλοσυνάτος άνθρωπος. Δεν ήθελε να κάμει κακό σε κανέναν. Βοηθού-  
σε όσους συναγωνιστές του μπορούσε. Διαβάζοντας σήμερα όσα ανιστόρητα γράφο-  
νται και λέγονται για τον Πολύκαρπο, διερωτώμαι πώς διαστρεβλώνουν ορισμένοι την  
Ιστορία. Ο Γιωρκάτζης ήταν πατριώτης, ανθρωπιστής, πανέξυπνος και πραγματικός  
φίλος. Ως αγωνιστής εργαζόταν μ' έναν εντελώς ξεχωριστό τρόπο, που κανένας δεν  
τον έπαιρνε είδηση. Βοήθησε πάρα πολλούς και λυπόταν πραγματικά κάθε φορά που  
δεν μπορούσε να βοηθήσει. Ήταν μια ισχυρή προσωπικότητα, από τις λίγες που ανέ-  
δειξε η Κύπρος.

**Ερώτηση:** Πολλοί, όχι πολλοί, κυρίως ένας δημοσιογράφος συνεχώς αναφέρεται στο  
ότι ο Γιωρκάτζης ήταν πράκτορας των Εγγλέζων, κάτι που, για δικούς τους λόγους, υιο-  
θετούν και κάποιοι αριστεροί.

Εν γελοία πράματα τούτα.

**Ερώτηση:** Ξέρεις για ποιο δημοσιογράφο μιλώ. Εσύ, ο οποίος τον έζησες τον Γιωρκάτζη από κοντά, τι θα του απαντούσες;

Είπα σου, είναι γελοία πράγματα, εν το λιγότερο που μπορώ να πω.

**Ερώτηση:** Εσύ έδρασες μαζί του.

Έδρασα; Και υπέφερα μαζί του. Το ξύλο που φάγαμε στις Πλάτρες και τα βασανιστήρια δεν περιγράφονται. Πώς να σου πω; Δεν ήξερες αν θα ζούσες, ή εγώ ή εκείνος, ας πούμε. Και οι άλλοι βέβαιοι. Αλλά ακόμα τον βασάνιζαν μπροστά μου. Ε, τον πράκτορα τον βασανίζουν μπροστά στους άλλους; Δηλαδή, όταν λέμε βασανιστήρια, μέχρι λιποθυμίας. Τι να σου πω; Ο κόσμος όταν ακούει βασανιστήρια δεν μπορεί να χωρέσει ο νους του τι σημαίνουν. Το τι βασανιστήρια υπέστη ο Γιωρκάτζης είναι πέραν της ανθρώπινης φαντασίας. Και ήμουν αυτόπτης μάρτυρας.

**Ερώτηση:** Τελειώνει ο αγώνας και ζανασιμίγετε μαζί με τον Γιωρκάτζη. Από εκεί και πέρα η φιλία σας συνεχίστηκε;

Η φιλία μας συνεχίστηκε όπως πριν και μέσα στον αγώνα και μετά και όταν ήταν υπουργός.

**Ερώτηση:** Εσύ ήσουν από τους λίγους φίλους του Γιωρκάτζη που δεν μπήκαν ούτε στην Αστυνομία ούτε στο στρατό, ούτε σε Υπουργείο.

Τίποτε, τίποτε. Απλώς φιλία. Εγώ ήμουν ταχυδρομικός υπάλληλος προ του αγώνα, μες στον αγώνα, και για να 'μαι ειλικρινής μου πρότεινε για να πάω στην Αστυνομία και λέω του «όι, εγώ εν να μείνω στη δουλειά μου».

**Ερώτηση:** Και συνέχισες ταχυδρομικός.

Και συνέχισα ταχυδρομικός.

**Ερώτηση:** Και συνεχίστηκε η φιλία σας.

Μέχρι το θάνατό του.

**Ερώτηση:** Μπορείς να μου πεις ορισμένα περιστατικά με τον Γιωρκάτζη, μετά τον αγώνα, που έμειναν στη μνήμη σου;

Έχει και πάρα πολλά χρόνια. Ήθελε να βοηθήσει όλους τους αγωνιστές. Ήταν η επιθυμία του η μεγάλη και ό,τι μπορούσε έκανε. Δεν το έλεγε μόνο, αλλά το έκανε. Δεν ήθελε να κάνει, διότι άκουσα πολλά, κακό σε κανέναν. Να βοηθήσει, ναι, ό,τι μπορούσε.

Και φτωχούς βοήθησε, χωρίς να βγει στη δημοσιότητα, και ανθρώπους που είχαν ανάγκη ποικιλοτρόπως κ.λπ.

**Ερώτηση:** *Εσύ, που ήξερες τον Γιωρκάτζη σχεδόν καλύτερα και περισσότερο από όλους τους αγωνιστές και πριν και κατά τη διάρκεια του αγώνα και μετά, πώς θα τον χαρακτήριζες;*

Εάν δεν ήταν ο αγώνας και γνώριζες αυτό τον άνθρωπο, θα έλεγες ότι ήταν από τους πιο φιλήσυχους ανθρώπους. Πράος, πανέξυπνος, δεν τον γελοούσες σε οτιδήποτε, σ' έβλεπε στα μάτια. Η καλοσύνη του ήταν μεγάλη. Όπως σου είπα, προσπαθούσε να βοηθήσει όλους τους αγωνιστές και όσο κόσμο μπορούσε. Ήταν ο άνθρωπος ο καλοκάγαθος, όχι όπως τον χαρακτηρίζουν μερικοί.

**Ερώτηση:** *Κατηγορείται ότι καταδίωκε τους κομμουνιστές.*

Εγώ, μετά τον αγώνα, ούτε αστυνομικός ήμουν ούτε οτιδήποτε, αλλά έζησα όλα τα χρόνια δίπλα του, δηλαδή κάναμε παρέα, και που ήταν ελεύθερος και που παντρεύτηκε. Δεν μου ανέφερε περί κομμουνιστών. Ήταν ιδεολόγος, δεν ήταν κομμουνιστής, κάθε άλλο, αλλά δεν νομίζω να τους έκαμε τόσο πόλεμο όσο διατυμπανίζουν. Στο κάτω κάτω Πρόεδρος ήταν ο Μακάριος, δεν ήταν ο Γιωρκάτζης. Γιατί δεν κατηγορούν και τον Μακάριο;

**Ερώτηση:** *Οι παραπάνω κατηγορίες βεβαίως ήταν ότι δεν μπορούσε αριστερός να μπει στην κυβέρνηση.*

Ο λόγος δεν είναι αυτός. Μπορεί να παρεξηγήθηκε. Ο κύριος λόγος είναι ότι προσπαθούσε να αποκαταστήσει πρώτα όλους τους αγωνιστές. Ήθελε να προωθήσει τους αγωνιστές, που θυσιάσαν τα πάντα, και μετά να βοηθήσει άλλο κόσμο. Ο λόγος είν' αυτός και ίσως παρεξηγήθηκε. Εγώ θα προσθέσω και πιο κάτω και θα πω: Δεν ήταν μόνος του στην κυβέρνηση, Πρόεδρος ήταν ο Μακάριος. Γιατί δεν κατηγορούν και τον Μακάριο για τούτο;

**Ερώτηση:** *Εσύ, πού αποδίδεις όλο αυτό το μένος των αριστερών εναντίον του Γιωρκάτζη;*

Κάθε φορά που υπάρχουν εκλογές, θα δεις τον Γιωρκάτζη να είναι μέσα στις ομιλίες των αριστερών. Νομίζω ότι, επειδή δεν μπορούν να δαιμονοποιήσουν την ΕΟΚΑ, βρήκαν το πρόσωπο του Γιωρκάτζη και προσωποποίησαν όλο τους το μίσος κατά της ΕΟΚΑ, επειδή δεν μπορούν να βγουν και να πουν για την ΕΟΚΑ. Το πιο πιθανό είναι



αυτό, κατά τη γνώμη μου, διότι κατά του Μακαρίου δεν τολμούν να μιλήσουν, οπότε βρήκαν ένα πάτημα, ίσως τις διαφορές που είχε ο Γιωρκάτζης αργότερα με τον Μακάριο, και διαρκώς μάχονται τον Γιωρκάτζη.

**Ερώτηση:** *Υπάρχει ένα φαινόμενο πρωτόγνωρο στην Κύπρο. Και αυτό το φαινόμενο λέγεται «μνημόσυνα Γιωρκάτζη». Όπως εσύ, έτσι κι εγώ, κάθε χρόνο, από τον καιρό που τον σκότωσαν, πάμε στο μνημόσυνο. Και πάντα βλέπουμε τόσο κόσμο, που είναι απίστευτο, ύστερα από τριάντα οκτώ χρόνια, να υπάρχει τόσος κόσμος. Και βλέπεις τώρα να πηγαίνουν στο μνημόσυνο όχι μόνο οι αγωνιστές, αλλά και τα παιδιά τους. Γιατί τόση, ας πούμε, προς το πρόσωπο του Γιωρκάτζη, τόση αγάπη του κόσμου; Ούτε στα μνημόσυνα του Μακαρίου ούτε στον Γρίβα τα μνημόσυνα βλέπεις τόσο κόσμο. Και δεν είναι και οργανωμένα τα μνημόσυνα του Γιωρκάτζη.*

Διότι, όπως σου εξήγησα και προηγουμένως, ο Γιωρκάτζης προσπαθούσε να βοηθήσει όλους τους αγωνιστές, αλλά ήταν και ο αγαπημένος των αγωνιστών. Τον αγαπούσαν, κι αυτό αποδεικνύεται με τα μνημόσυνα. Κάθε χρόνο θα δεις τόσο πολύ κόσμο, και τα παιδιά, όπως είπες, και όλους, διότι εγώ, π.χ., των μωρών μου λέω τους ποιος ήταν ο Γιωρκάτζης ο φίλος μου κ.λπ. Για να καταλάβεις, εγώ, όταν παντρεύτηκα, η Φωτεινή ήταν χήρα Γιωρκάτζη και την έβαλα πρώτη μου κουμέρα\* και όταν παντρεύτηκε μετά τον Τάσσο έδωσά της και μια κόρη μου και μου βάφτισε. Για να καταλάβεις πώς ένιωθα γι' αυτό τον άνθρωπο. Όπως είπες προηγουμένως, ούτε το ένα ζήτησα ούτε το άλλο, έμεινα ταχυδρομικός υπάλληλος, όπως ήμουν, μέχρι που αφυπηρέτησα. Προσωπικό συμφέρον δεν είχα τίποτε, ούτε ζήτησα, η φίλια μας όμως ήταν φίλια μέχρι τέλους.

**Ερώτηση:** *Τα συναισθήματά σου όταν έμαθες ότι σκότωσαν τον Γιωρκάτζη...*

Ωχ! Σαν να έπεσε κεραυνός, αλλά είχα έννοια. Ήμουν στο σπίτι, έμεινα μόνος μου στον Αϊ-Παύλο και ήρθε ο Λεωνίδας ο Στεφανίδης και χτυπά μου την πόρτα και λέει μου: «Ρε, έτσι κι έτσι άκουσα, πάμε να δούμε». Και ξεκινήσαμε και πήγαμε στο σπίτι του κι ήταν την ώρα που ήρθε η Φωτεινή... Τραντάχτηκα, αλλά φοβόμουν, διότι κάτι ήξερα. Δηλαδή, τι ήξερα; Ήξερα ότι τον κυνηγούσαν. Τίποτε παραπάνω.

*Σημείωση Γ. Ηλιάδη:*

*(Μαρτυρία Ι. Καπάπε / υιός Ασλανίδης –δεκαπέντε μέρες πριν από το θάνατο του Γιωρκάτζη– τι είπε και τον άκουσε η Καπάπε. Επαμεινώνδα ενημερώνει Γιωρκάτζη).*

*Παράκληση Επαμεινώνδα να μη γραφούν λεπτομέρειες.*

\* Κουμπάρα.